

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-професійну програму
«Економіка міста та регіону»
підготовки здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем
за спеціальністю 051 «Економіка»
в галузі знань «Соціальні та поведінкові науки»,
що реалізовується кафедрою економічної політики та сталого розвитку
Державного податкового університету

Представлена на рецензування освітньо-професійна програма «Економіка міста та регіону», що реалізується науково-педагогічним персоналом кафедри економічної політики та сталого розвитку Державного податкового університету, відповідає сучасним вимогам до підготовки фахівців з економіки.

Логіка поєднання змістовних складових – обов'язкових та вибіркового освітніх компонентів, які викладаються в межах програми – полягає у тому, що вони є взаємопов'язаними та створюють синергетичний ефект набуття здобувачами hard-skills. Це, безперечно, є сильною стороною освітньої програми, адже сприяє формуванню у здобувачів професійних навичок і компетентностей про економічний механізм управління містом (громадою, територією). Зокрема вибіркові компоненти програми у повній мірі створюють умови для формування індивідуальної траєкторії здобувачів.

Оцінюючи в цілому високий рівень та унікальність представленої до рецензування освітньо-професійної програми, слід зазначити, що вона не позбавлена напрямів її вдосконалення, а саме:

1. сьогодні регіони все частіше стикаються з викликами, пов'язаними з економічним зростанням, створенням робочих місць, модернізацією інфраструктури та поліпшенням якості життя населення, що, у свою чергу, потребує залучення інвестицій. В контексті зазначеного, пропонується включити до переліку освітніх компонентів програми навчальну дисципліну «**Регіональні інвестиційні проекти розвитку громад і територій**» (у формі тренінг-курсу), яка матиме на меті вивчення методів і стратегій залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій, що дозволить регіонам розвивати свою економіку та підвищувати конкурентоспроможність. Здобувачі дізнаються про процеси планування, оцінки та реалізації інвестиційних проектів, що включає аналіз ризиків, фінансове планування та залучення капіталу;

2. назву та зміст освітньої компоненти «Сталий економічний розвиток міст (складові, структура, драйвери розвитку)» пропонується викласти в такій

редакції «**Сталий розвиток міст, громад і територій**». Як відомо, концепція сталого розвитку включає три основні аспекти: економічний, соціальний та екологічний. Використання лише терміну «економічний» може обмежувати сприйняття дисципліни, створюючи враження, що вона зосереджена виключно на економічних питаннях. У той час як сталий розвиток передбачає баланс між економічними зростанням, соціальною справедливістю та охороною навколишнього середовища. Відповідно, виключення слова «економічний» робить акцент на інтегрованому підході до розвитку міст, громад і територій. Зокрема дане виключення також відображає сучасні тенденції у підходах до регіонального розвитку. Сьогодні багато країн та організацій все більше приділяють увагу саме комплексному підходу до сталого розвитку, де екологічні та соціальні аспекти розглядаються нарівні з економічними. Це також відповідає міжнародним документам та угодам, таким як Цілі сталого розвитку (ЦСР) ООН, де наголошується на необхідності інтеграції всіх аспектів сталого розвитку;

3. зважаючи на поширену практику серед великого бізнесу з організації конкурсів з отримання грантів на власну справу, що сприятиме розвитку регіонального підприємництва, набуває актуальності вивчення основ грантрайтингу. Здобуття навичок грантрайтингу відкриває широкі можливості для фінансування проектів, які спрямовані на розвиток міст, громад і територій. У сучасних умовах конкуренції за обмежені фінансові ресурси, уміння розробляти якісні грантові заявки є критично важливим. Вивчення грантрайтингу дозволить здобувачам зрозуміти, як правильно і ефективно залучати кошти для реалізації проектів, що сприяють сталому розвитку, модернізації інфраструктури, соціальним ініціативам та екологічним програмам. В контексті зазначеного пропонується вдосконалити компонентний зміст освітньої програми компонентою «**Грантрайтинг**». Грантрайтинг вимагає відмінних дослідницьких і аналітичних навичок, здатності переконливо представити ідеї та обґрунтувати необхідність фінансування. Це сприяє розвитку критичного мислення та навичок аргументації, що є важливими в будь-якій професійній діяльності. Здобувачі зможуть аналізувати потреби громади, визначати пріоритетні напрямки розвитку та розробляти стратегії, що можуть бути профінансовані через грантові програми;

4. враховуючи необхідність володіння цифровими навичками у сфері управління містом (громадою, територією) пропонується включити до переліку освітніх компонентів дисципліну «**Геоінформаційні технології в управлінні територіями**». Геоінформаційні технології (ГІС) надають потужні інструменти для збору, аналізу та візуалізації просторових даних, що є

критично важливими для ефективного управління територіями. Використання ГІС дозволяє більш точно планувати розвиток інфраструктури, розміщення об'єктів соціального значення та природоохоронних заходів, що сприяє оптимальному використанню ресурсів та підвищенню ефективності управлінських рішень. ГІС є незамінним інструментом для моніторингу та оцінки стану довкілля. Завдяки геоінформаційним технологіям можна відслідковувати зміни у навколишньому середовищі, виявляти зони екологічного ризику та планувати заходи для їх мінімізації. Це особливо актуально в умовах глобальних змін клімату та необхідності забезпечення сталого розвитку територій.

Таким чином, освітня програма «Економіка міста та регіону» відповідає сучасним викликам та тенденціям розвитку, забезпечуючи підготовку висококваліфікованих кадрів, здатних ефективно управляти економічними процесами на міському та регіональному рівнях. Ця програма сприяє розвитку інноваційних підходів до регіонального розвитку, інтеграції принципів сталого розвитку та підвищенню конкурентоспроможності регіонів у глобальному контексті.

Рецензент

економіст з оцінки економічної
ефективності інвестиційних проектів
ТОВ «ПК «Зоря Поділля»

С.В. Богдан

E-mail: sv.bohdan@upi-agro.com.ua
моб. +38 (097) 594 94 97